REDACȚIUNEA,
Administrațiunea și Tipografia
Brașov, piața mare nr. 30.
Scrisori nefrancate nu se primesc.
Manuscripte nu se retrimit.
Inserate
se primesc la Administrațiune în Brașov și la următoarele
BIROURI de ANUNȚURI:
In Viena la M. Dukes Nachf., Nux. Augenfeld & Emeric Lesner, Heinrich Schalek, A. Oppelik Nachf., Anton Oppelik. In Budapesta la A. V. Golberger, Ekstein Bernat, Iuliu Leopold (VII Erzsébet-körut).
Prețul inserțiunilor: o serie garmond pe o coloană 10 bani pentru o publicare. Publicări mai dese după tarifă și învoială. — RECLAME pe pagina 3-a o serie 20 bani.

GAZETA TRANSILVANIEI.

ANUL LXX.

„GAZETA“ iese în fiecare zi
Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe un an 24 cor., pe șase luni 12 cor., pe trei luni 6 cor.
N-rii de Dumineca 4 cor. pe an.
Pentru România și străinătate:
Pe un an 40 franci, pe șase luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.
N-rii de Dumineca 8 fr. pe an.
Se prenumeră la toate oficiile poștale din întru și din afară și la d-nii colectori.
Abonamentul pentru Brașov;
Administrațiunea, Piața mare târgul Inului Nr. 30 etagiu I. Pe un an 20 cor., pe șase luni 10 cor., pe trei luni 5 cor. Cu dusul acasă: Pe un an 24 cor., pe șase luni 12 cor., pe trei luni 6 cor. — Un esemplar 10 bani. — Atât abonamentele, cât și inserțiunile sunt a se plăti înainte.

Nr. 52 — Brașov, Miercuri 7 (20) Martie — 1907.

„Garanțele constituțiunei“.

(ss) Ministrul Andrassy a presentat deja coroanei mult amintitele sale proiecte de lege, care au să conțină „garanțele constituțiunei“. Se svonește că Maj. Sa a primit pe ministru în audiență foarte grațios, i-a ascultat raportul cu multă bunăvoință, și că sunt cele mai bune prospecte că proiectele de lege presentate de ministru vor primi aprobarea monarchului.

Suntem curioși, ce va mai fi și această garantare a constituției.

Pe cât știm noi, constituția o garantează jurământul regelui — la încoronare și ar garanta-o respectarea necondiționată a legilor sancționate din partea guvernelor și a organelor lor. Regele să și ține strict de jurământul său, precum recunosc și cele mai radicale foi maghiare, numindu-l „cel mai constituțional rege“; dar cum stăm cu respectarea necondiționată a legilor sancționate din partea guvernelor și a organelor lor? Și ce fac aceste, ca legile să fie respectate de toți cetățenii statului?

In privința aceasta stăm foarte rău, am putea zice, nici-cum.

Guvernele ungare nu numai că nu fac să fie respectate de fiecare cetățean legile sancționate, dar ele înseși nu respectează și nu esecută legile, cari nu le plac, cum este d. e. legea despre egala îndreptățire a naționalităților, ba declară pe față în dietă, că nu le vor esecuta și respecta.

Legile la noi nu se aduc atât pentru binele și folosul de obște, adecă al tuturora, cât mai mult din considerații de putere, adecă cu scop, ca pretutindenea să prevaleze cetățenii născuți maghiari, iar ceilalți să fie majorisați. Legea electorală, împărțirea cercurilor electorale, locul alegerei de deputat, virilismul ș. a. ne dovedesc aceasta de stul de eclatant.

Față cu asemeni înclinări, porniri, și nefaste aberațiuni erezite din moși-strămoși, ce „garante de constituțiune“ ar mai putea fi?

Garanța cea dintâiu și cea mai mare a constituției ar fi, ca constituția însăși să fie proprietatea tuturor cetățenilor și nu numai a privilegiaților. Aceasta garanță nu o avem, nici nu credem, că după aceasta umblă ministrul Andrassy la Viena.

Dar nici atâta garanță nu ofere constituția, ca cel puțin voința majorității, alese pe baza legilor aduse de privilegiați pentru privilegiați, să se respecteze, și minoritatea să nu împiedece activitatea parlamentului prin tot felul de apucături, volnicii, obstrucție ș. a. precum ne arată chiar trecutul recent al partidelor coaliate, cari stăpânesc azi situțiunea politică în țară și dispun de putere.

Ce mai umblă dară ministrul Andrassy după garanțe ale constituțiunei, când cei-ce dispun de drepturi și de putere n'au și n'au avut nici-odată simț pentru o adevărată și dreaptă constituție, n'au simț nici pentru parlamentarism, ear legile ce înșiși le-au adus, dacă nu le convin, nu le bagă în samă?

Credem a nu ne înșela, dacă vom admite, că aceste garanțe constituționale proiectate de Andrassy nu sunt decât mijloace de a le asigura stăpânilor de azi mână liberă în ceea-ce numesc ei patriotism, adecă mijloace de a putea face în cas de nevoie rezistență, legând totodată mâna celor ce pot să-i împedece în acțiunea de resistență.

Ministrul Andrassy se arată a fi șiret, dar nici alții n'au cădut pe vârful capului.

Viitorul va face lumină asupra intențiunilor ministrului de interne și asupra rezultatului stăruințelor sale. Mult ne mirăm însă că miniștrii acestui guvern transitoriu, care a primit numai însărcinarea ca să facă a se vota așa numitele necesități de stat, să încheie, sau, mai bine zis, să ratifice convențiunile de lipsă și mai ales să introducă votul universal, s'au ocupat și se ocupă cu mare zel de toate: Polonyi de reglementarea presei, Andrassy de garanțele constituției, Apponyi de subjugarea învățătorilor și învățământului nemaghiar — numai cu legea despre votul universal nu grăbesc.

Și totuși ce garanță mai puternică pentru viața constituțională s'ar putea cugeta, decât ar fi realizarea reformei electorale pe baza votului universal, dacă s'ar face în spirit adevărat liberal și cu dreptate față cu toți locuitorii și față cu toate popoarele țării?

Din dietă. Eri s'a continuat desbaterea pe paragrafi a proiectului de lege privitor la învățătorii de stat. Au fost puțini deputați prezenți și dintre deputații naționaliști au lipsit cei mai mulți. La § 19 deputatul Dr. I. *Maniu* a declarat că dispoziția, după care numai acela poate fi membru al curatoriului care știe ceti și scrie unguerește, e vătămătoare și dejositoare pentru aceia din nemaghiari, cari nu știu unguerește. Președintele *Iusth* a chemat la ordine pe dep. Maniu, zicând că nu poate fi dejositor dacă legea pretinde de la cineva să cunoască limba maghiară. *Maniu* a propus ca această dispoziție să fie eliminată. I-a răspuns și Apponyi, combătându-l. Poziția de curator, zise el, pretinde chiar din punctul de vedere administrativ, ca respectivul să cunoască limba maghiară. §-ul a fost apoi primit fără nici o modificare. După terminarea discuției speciale s'a primit proiectul și în total.

Sinodul protopresbiteral ordinar al tractului Abrud, a luat — după cum cetim în »Tel. Rom.« — în ședința din 28 Februarie v. c. la propunerea membrului *Iosif Gomboș*, cu privire la proiectul de lege al d-lui ministru de culte și instrucțiune publică, următorul conclus:

»Sinodul protopresbiteral gr.-or. român al tractului Abrud, ca reprezentanță legală alor peste 20000 mii suflete, conștiu de drepturile și datorințele sale bazate pe dispozițiunile §. 50 alin. 4 al Statutului organic, cu vot unanim protestează contra proiectului de lege referitor la învățământul poporal, prezentat camerei din partea ministrului de culte și instrucțiune publică, care nu numai că alterează drepturile bisericei noastre bazate pe legi existente și sancționate, ci tinde a destrăma întreagă biserica noastră, iar în legătură cu acest proiect, primește de al său memorandul bunilor noștri arhierei subșternut în contra acestui proiect de lege jignitor și totodată votează mulțămită și încredere deplină domnilor noștri prelați bisericești, adresându-le rugarea fierbinte, ca să facă toți pașii posibili pentru rezolvirea favorabilă a acestei cauze, intervenind chiar și la factorul suprem, la Coroană, pentru delăturarea din proiect a dispozițiilor vătămătoare drepturilor autonome ale bisericei noastre.«

Aprobarea licitațiunei pădurilor aparținătoare universității săsești de către ministrul reg. de interne o consideră organul Sașilor din Sibiiu »Sieb. D. Tageblatt« drept un succes al politicei săsești. Ne era teamă, scrie numita foaie, că chestiunea aprobării acestei licitațiuni s'ar putea folosi de către guvern spre a face presiune asupra deputaților sași în ce privește atitudinea lor în fața proiectului lui Apponyi. *„Guvernul ungar știa că deputații noștri* (sași) *vor lua poziție hotărâtă contra proiectului lui Apponyi și că nu-l vor vota.* Deja de două săptămâni s'a adus aceasta la cunoștință ministrului președinte și ministrului Apponyi... Deputații noștri au acum mână liberă în fața acestui proiect și poporul nostru, respective conzistorul nostru, mulțămită acestei dotațiuni, se poate mai liber mișca în fața legei lui Apponyi. După cum se știe proiectul pretinde pentru învățătorii confesionali un minim de salar pe care cele mai multe comune ale noastre nu-l pot da... Acuma însă putem cu siguranță presupune că consistoriul nostru va întrebuința din suma anuală de 210.000 cor., ce resultă din această licitațiune, partea cea mai mare pentru scopuri școlare«.

Programul partidului poporal german.

E de interes pentru noi Românii să cunoaștem punctele esențiale (1—5) ale programului partidului poporal german din cuvânt în cuvânt. De aceea le aducem aici în traducere fidelă. Iată-le:

1.

Noi cetățenii Ungariei de limbă germană voim, fără alterarea probatei noastre fidelități față de stat, să susținem naționalitatea noastră și de aceea pretindem ca parte esențială a drepturilor noastre cetățenești, stricta executare a legilor ce există deja pentru scutul tuturor naționalităților, dar cari nu se țin, și crearea de legi nouă în scopul acesta și o pretindem aceasta tot așa de hotărît, pe cât ne-am împlinit până acuma în totdeauna credincios datoriile ca cetățeni ai patriei noastre Ungaria și ni le vom împlini și în viitor cu credință.

2.

Pretindem respectarea conștiențioasă și strictă a legei naționalităților ca măsură minimală, de care avem lipsă necondiționat pentru libera desvoltare a culturei noastre, pentru neîmpiedecata constatare a naționalității noastre și pentru libera folosire a limbei noastre materne germane în viața publică, pe cari suntem firm deciși a le apăra cu toate mijlocele legale.

3.

Cu deosebire pretindem ca cetățeni liberi egal îndreptățiți, respectarea bazata în lege și libera folosire a limbei noastre

---

FOILETONUL »GAZ. TRANS.«

Din bătrâni.

Pe tot întinsul țării Ardealului să găsesc numeroase urme de așezări preistorice, rămășițe de traiu omenesc din vremurile fără istorie scrisă. Mai ales preajma rîurilor e bogată în material archeologic preistoric, în stațiuni preistorice. Intâmplarea oarbă și săpăturile sistematice interprinse de societățile istorice și archeologice maghiare au scos la lumina zilei nenumărate morminte, apoi instrumente de piatră și lut, de bronz și de fier.

Pe hotarul satelor românești Cacova și Vălișoara, lângă cheia Trăscăului, apoi în peșterele strâmtoarei, numită și cheia Aiudului, dădură archeologii în deceniul din urmă de însemnate obiecte preistorice și de movile, de »tumuli« cari acoper rămășițele pământești ale celor mai vechi biruitori pe aceste plaiuri.

Nu departe de numitele locuri, tot în comitatul Turda-Arieș, în apropierea comunei Berchiș am găsit vara trecută curioase și rari *locuințe preistorice.* Pe o coastă acoperită de-o pădurice de mesteacăn, numită »la hude« găseau sătenii din vremuri vechi niște »hude«, adecă găuri suterane, scobite de mână omenească. Dar curând după ce au fost descoperite, s'au înfundat cu pietri și cu pământ. Acum abia am mai aflat una. Gura ei la suprafața pământului are un diametru de $^1/_2$ de metru, care se lărgește în jos până la 85 de centimetri. Toată întrarea asta, gâtul scobiturii e aproape un metru de lung. Cavitatea însași, care urmează mai jos, are forma unui glob destul de regulat. Inălțimea-i e de 1.73 m., iar diametrul pe la mijloc 1.65 m., așa că încap întrânsa 5—6 oameni în vreme de nevoie. N'am dat de nimica în gaura asta suterană, căci unii țărani scormoniseră printr'ânsa mai nainte, căutând comori. Probabil însă că in partea locului se găsesc obiectele caracteristice culturii epocei de peatră, în care scobiau oamenii asemenea locuințe sub pământ.

Am ținut să dau știre despre »hudele« dela Berchiș, căci sunt unele dintre cele mai rari urme preistorice.

In Țara ungurească numai la Lengyel, în comitatul Tolna, le mai găsim. Arheologul de renume european, mort în zilele trecute, Wosinsky Mór, a săpat și descris mai multe locuințe suterane din stațiunea Lengyel. O parte din ele sunt mai spațioase ca cea dela Berchiș, au fund plan, și arătă ici-colo și urme de vetre, cenușă. Altele sunt mai mici, și slujau de hambare, de grânare după părerea numitului archeolog.

Dacă trecem spre Răsărit, de unde se trag firele culturii preistorice, găsim locuințe suterane artificiale mai aproape în Grecia. La anul 1871 au fost descoperite în Pireu câteva locuințe săpate în pământ, unele cu dimensiuni și mai mici ca cea din Berchiș — având 1·75 m. înălțimea și 1·50 m. lărgime.

In Asia întâmpinăm cu miile scobiturile, locuințele sub pământ atât în munți cât și în marginea râurilor, în regiunile Tibetului, în India și Persia.

Analogiile amintite ne întăresc părerea despre originea preistorică a hudelor dela Berchiș. Ca și'n alte locuri, oamenii din epoca neolită, a culturei mai înaintate de piatră, au fost meșterii acestor lăcașuri primitive. Ele datează deci din miia a doua-treia înainte de Christos. Popoarele din acele vremi bătrâne trăiau vara sub colibe, și numai iarna ori în caz de primejdie se adăposteau în astfel de găuri, săpate cu unelte de piatră în terenul mai moale al dealurilor. Deasupra găurilor așezau desigur coperișe primitive. Un lemn despoiat de crăci servea poate de scară. Iată cum ne povestesc »hudele« mute despre sbuciumările și traiul omului pornit spre civilisație, în vremi de mult trecute!

In legătură cu cele spuse, nu îndemn pe nime să jertfească averi întregi cu scormonirea și adunarea rămășițelor preistorice, cum fac compatrioții noștri sași și maghiari în patria *noastră.* Avem noi interese mai de căpetenie pentru cari să ne cheltuim banii, munca și viața. Socot însă, că atâta se poate cere dela ori-care Român de bine, ca să nu treacă în mâni și muzee străine obiectele arheologice — preistorice, romane ori mai nouă — care ne cad întâmplător în mână. Cărturarilor li-se impune datorința, să ferească de risipă rămășițele culturale ale veacurilor apuse, mărturiile istorice din Ardeal, cinstindu-le Muzeului Național din Sibiiu ori Muzeului arheologic din Blaj, după cum îi trage inima.

Alexandru Borza.

materne germane în viaţa comunală şi municipală, limba protocolară germană, unde suntem în drept a o avea, şi libera folosire a limbei materne în contactul cu autorităţile statului între limitele trase de lege

4.

Protestăm în contra ori cărei încercări ce s'au făcut şi se face de a ne răstrânge folosirea limbei noastre materne în biserică şi şcoală şi în contra ori cărei vătămări a dreptului de proprie dispoziţiune ce ne compete pe terenul acesta, cu deosebire în ce priveşte şcoalele poporale cu limba de predare germană cari ni sunt neapărat de lipsă pentru susţinerea culturei noastre. Pe câtă vreme statul nu-şi va împlini îndatorirea legală ce există şi astăzi, de-a înfiinţa şcoale cu limba de predare a tuturor locuitoriior Ungariei, şcoale pe cari nu vom înceta de a le pretinde, vom combate ori şi ce străformare în şcoale de stat a şcoalelor confesionale sau comunale.

5.

Voim să trăim în pace şi amiciţie cu toţi cetăţenii de altă limbă şi să respectăm drepturile lor, precum şi pretenziunile limbei statului, întru cât sunt îndreptăţite, după lege, tocmai aşa precum pretindem respectarea drepturilor noastre, pe cari suntem decişi a le apăra cu toate mijloacele legale.

Adunare poporală în Bachnea.

Locuitorii comitatului Târnavei mici se convoacă la adunarea poporală ce se va ţinea *Dumineca la 24 Martie st. n. 1907* în piaţa comunei (Bonyha) Bachnea la orele 11 a. m. cu următorul program:

1. Deschiderea adunării.
2. Votul universal.
3. Libertatea pressei.
4. Proiectele de lege referitoare la şcolile şi învăţătorii poporali confesionali.
5. Proiect de rezoluţiune.
6. Inchiderea adunării.

Bachnea (Bonyha) în 17 Martie 1907.

Simion Caluţiu m. p., Dr. Alexandru Morariu m. p., Dr. Romul Boilă m. p., Niculae Todoran m. p., Laurenţiu Pascu m. p., Iosif Lita m. p., Emil Pop m. p., Ioan Radesiu m. p., M. Căluţiu m. p., Alesandru Maior m. p., Ioan Anca m. p., Moise Birtolon m. p., George Danila m. p., Petru Nyárádi m. p., Emil Frâncu m. p., Gregoriu Nistor m. p., Sofron N. Oprea m. p., Petru Pop m. p., Stefan Nilca m. p., Masim Blaga m. p., Ioan Bertia m. p., Dumitru Muntean m. p., George Săbău m. p., Tit Pop m. p., Rudolf Pop m. p., Iuon Orosz m. p., Vasilie Cergizan m. p., Constantin Boilă m. p., Aurentie Pop m. p., Petru Moldovan m. p., George Botta m. p., Neculae Moldovan m. p., Ioan Boila m. p., Niculae Boila m. p., Ioan Mitru m. p., Ilie Stupari m. p., Ioan Golea m. p., Dumitru Golea m. p., Vasilie Moldovan m. p., Olofir Pop m. p., Vasilie Stupar m. p., George Moldovan m. p.

Conflictul greco-român.

Conflictul greco- român este departe de a fi aplanat. Faţă de atrocităţile bandelor greceşti din Macedonia şi atitudinea guvernului grecesc în acest conflict se ştie, că guvernul român a decretat o serie de represalii în contra supuşilor greci, prohibindu-se şi ori-ce import de mărfuri din Grecia.

Pentru ratificarea acestor măsuri guvernul român a venit cu un proiect de lege. Acest proiect de lege a fost împărţit în şedinţa de Sâmbătă a camerei române.

Publicăm mai jos expunerea de motive şi proiectul de lege: »Prin înaltul decret regal nr. 2561 din 22 Iunie 1906, dat în baza legei votată de corpurile legiuitoare în şedinţele de la 18 şi 20 Maiu 1906 s'a prohibit, cu începere de la 1 Iulie 1906 ori ce import de mărfuri provenind din Grecia, fie că ar veni direct, fie în urma naţionalizărei în alt stat şi s'a stabilit ca supuşii greci să plătească pentru proprietăţile lor impozitul fonciar îndoit, iar pentru comerciu sau profesiunile ce ar exercita, impozitul întreit.

»Aceste măsuri urmează ca în conformitate cu dispoziţiunile art. 6 al acestei legi să se ratifice de corpurile legiuitoare în cea mai apropiată a lor întrunire. In acest scop este întocmit alăturatul proiect de lege. Ministrul finanţelor Take Ionescu«.

Iată şi proiectul de lege:

»Proiect de lege pentru ratificarea măsurilor de reprezalii în contra supuşilor greci.

»Art. unic. — Se ratifică măsurile de prohibirea importului de mărfuri din Grecia şi urcarea din impozite în contra supuşilor greci prevăzute în înaltul decret regal nr. 2561 din 22 Iunie 1906, dat în baza legei din 18—20 Maiu 1906. Ministrul finanţelor Take Ionescu«.

Acest proiect de lege se va vota zilele acestea şi imediat după ce va fi votat va fi pus în aplicare.

Partidul poporal nemţesc şi „Alkotmany".

Cei dela organul partidului poporal maghiar sunt foarte cătrăniţi de programul Şvabilor din Bănat şi găsesc că n'a fost nici o necesitate de a se înfiinţa un partid poporal german în Ungaria.

»Alkotmany« zice că punctele 2—5 ale programului partidului poporal german conţin nişte postulate, cari tind a diviza Ungaria după rasse, se îndreaptă aşadară în contra statului maghiar unitar. Legea naţionalităţilor sau trebue pusă în practică, sau trebue revizuită, dar programul Germanilor din Ungaria vorbeşte numai de esecutarea legei, deşi legea aceasta nu mai corăspunde nicidecum stărilor de azi, luând afară acel principiu al ei, care vesteşte naţiunea maghiară unitară şi indivizibilă.

Foaia maghiară se miră apoi, că Nemţii din Ungaria vorbesc de asuprire, când nimeni nu le atinge măcar un fir de păr din cap. (?) Apoi zice, de ce să nu înveţe Şvabii şi ungureşte? »Alkotmany« ar vrea să atribue toată mişcarea Nemţilor din Ungaria numai unor agitatori făr' de conştiinţă, unor cavaleri, cari ar sta în legături cu cei dela »Gross-Oesstereich« din Viena şi cu »Alldeutscher Verband« din Germania.

E curios limbagiul acesta al organului poporalilor maghiari »Alkotmány«, dacă vom ţinea seamă, că partidul poporal maghiar la înfiinţarea sa a întrodus în programul său anume un punct în care pretindea executarea legei naţionalităţilor. Acum deodată nu vrea să mai audă nici de aceasta lege, nici de chestiunea naţionalităţilor.

De când partidul poporal maghiar a ajuns şi el ca membru al coaliţiei, la putere, nu mai vrea să ştie de angajamentul moral, ce l'a luat la înfiinţarea sa faţă cu naţionalităţile, şi nici că mai vrea să audă de executarea legei dela 1868. Aceasta dovedeşte numai că şi atunci, când s'aflau în opoziţie, n'au stăruit sincer pentru aceasta executare, ci o cereau numai în scopul de aşi câştiga aderenţi în sânul naţionalităţilor.

Cronica din afară.

Tratatul comercial sârbo-austriac. Guvernul Sârbiei a remis ministrului Austro-Ungariei răspunsul său cu privire la ultima notă austro-ungară. In acest răspuns se spune că guvernul sârbesc a luat cu satisfacţiune la cunoştinţă nota Austro-ungariei, care face cu putinţă reluarea tratativelor pentru încheierea unei convenţiuni comerciale, ceea-ce va fi în interesul ambelor state.

Din Duma imperială. Despre decursul şedinţei de Sâmbătă, care s'a ţinut după prăbuşirea tavanului din palatul tauric, se comunică următoarele amănunte: Şedinţa s'a deschis în sala Rotundă la ora 11 şi jumătate dimineaţa. Numeroşi deputaţi se plâng că nu pot auzi cuvintele preşedintelui. Preşedintele numai cu greu poate restabili liniştea. Deputaţii cadeţi propun a se suspenda şedinţa fiind imposibil a se lucra în aşa o sală. Deputatul Alexinsky, socialist-democrat, caută să acuze pe membrii dreptei că au complotat contra Dumei. (Stânga aplaudă). Preşedintele chiamă pe orator la ordine. Mai mulţi alţi deputaţi se pronunţă pentru suspendarea şedinţelor până ce se va găsi un nou local corespunzător. Preşedintele în mijlocul sgomotului, care e mare, pune la vot propunerea de a suspenda şedinţele şi de a da însărcinare biroului presidenţial al Dumei de a conferi cu guvernul pentru a se alege un local mai propriu pentru continuarea şedinţelor. Propunerea se admite aproape în unanimitate. Şedinţa este ridicată la 12 şi 10 minute.

Agenţia Westnik telegrafiază că după şedinţa Dumei preşedintele Dumei, d. Golowin a conferit cu preşedintele consiliului Stolipin şi cu ceilalţi miniştri. S'a hotărît să se facă un plafon de pânză pentru ca şedinţele să poată fi reluate în sala mare la 20 Martie.

Relaţiile dintre România şi Serbia. Ziarul »Samuprava« organul guvernului sârbesc într'un comunicat general cu privire la politica externă a cabinetului Paşici, vorbind despre relaţiunile cu România, spune că legăturile cele mai corecte de vecinătate şi cele mai leale tendinţe politice leagă Serbia de regatul României.

Intervenţia puterilor în chestia bandelor macedonene. Ziarul »Politische Correspondenz« află din Constantinopol următoarele: Deoarece se prevede că după topirea zăpezilor, bandele din Macedonia vor începe din nou să între în activitate, s'a adresat Porţii de către puterile amice, o cerere prin care i-se cere să aibă o intervenţie mai energică faţă de bande. In urma acestei intervenţii s'a cerut să se dea inspectorului general din Macedonia puterile necesare şi trupele trebuitoare pentru a putea urmări cu succes bandele. Turcia a obiectat că în ţările vecine balcanice ar trebui să se oprească formarea de bande. Puterile au adus aceasta la cunoştinţa statelor balcanice.

Declaraţiile noului prim-ministru bulgar. Noul prim-ministru Gudeff a făcut eri următoarele declaraţiuni importante: Vom continua politica lui Petcoff. Incă în sesiunea aceasta a Sobraniei vom veni cu un proiect de lege pentru reorganizarea poliţiei în aşa mod, ca să putem urmări de aproape mişcările revoluţionarilor. Vom veni cu o lege a presei pentru a apăra pe miniştrii de atacurile ce se îndreaptă în contra persoanei lor şi a vieţei lor private.

Turburările agrare din Moldova.

In camera română respunzând eri la interpelarea d-lui Ionel *Brătianu* în privinţa turburărilor agrare din Moldova de sus, d-l ministru G. Gr. *Cantacuzino* a zis, că s'a atins o chestiune delicată şi arzătoare, care trebue să îngrijească simţămintele de dreptate şi de umanitate a oricărui bun Român. Acapararea moşiilor prin arendare în număr mare şi întinderi de pământ însemnate de către unii exploatatori puternici prin averea lor, constitue negreşit un pericol economic şi social de-o gravitate netăgăduită.

Primul ministru adause, că guvernul s'a preocupat de chestiune şi cu toate dificultăţile, pe cari le întâmpină, o soluţiune să impune pentru a linişti ţara şi a înfrâna poftele nesaţioase.

Terminând d-l Cantacuzino a declarat, că prima datorie a guvernului este de a menţinea ordinea şi a împedeca desfăşurarea pasiunilor nesănătoase şi a poftelor neînfrânate.

*

Cu privire la ştirile alarmante din nordul Moldovei »Conservatorul« publică un comunicat în care zice:

Este adevărat că în unele localităţi ţăranii au făcut manifestaţiuni ostile arendaşilor streini, dar mulţumită intervenirei la timp acelor în drept populaţiunea s'a liniştit.

După ultimile ştiri, ţăranii din comunele din vecinătatea oraşului Botoşani au pătruns, în grupuri mici, în localitate şi s'au dus la domiciliile arendaşilor streini pentru aşi exprima doleanţele lor. Autorităţile au luat măsuri pentru ca să se evite conflicte.

In timpul acesta însă s'au format în oraş bande de oameni fără căpătâiu, absolut streine de populaţiunea rurală, cari s'au dedat la câteva acte de sălbătăcie contra locuinţelor comercianţilor evrei.

Poliţia şi autorităţile au intervenit la timp pentru a putea restabili ordinea In genere, ştirile primite din judeţele Iaşi, Botoşani şi Dorohoiu sunt liniştitoare.

ŞTIRILE ZILEI.

— 6 Martie v.

Sesiunea generală a Academiei se va deschide la 20 Martie v. viitor şi va dura 25 de zile. In decursul acestei sesiuni Academia va avea să se pronunţe asupra opurilor presentate ei pentru obţinerea diferitelor premii.

Crearea unui institut pentru fiicele de militari români. Din Bucureşti se scrie: Regina României în neţărmurita şi neadormita Sa dorinţă de a uşura nevoile în ori-ce direcţiune, simţind necesitatea unui institut de educaţiune pentru fiicele de militari spre a li-se da pe lângă o educaţiune corăspunzătoare poziţiunei lor sociale şi o instrucţiune de aşa natură încât la nevoe să poată şi numai prin ele înşile face faţă exigenţelor vieţei, a binevoit să alcătuiască, secţii de militari, un comitet de patronaj, care sub înalta sa presidenţie să realizeze această mare ideie: crearea unui institut de educaţiune pentru fiicele de militari. Pe lângă comitetul de patronagiu s'a format un comitet de îndrumare, sub înalta presidenţie a principesei Maria şi care comitet este însărcinat cu îndrumarea lucrărilor pentru a se ajunge la rezultatul dorit. D-l general Averescu, comandantul brigadei de roşiori din Tecuci, a fost însărcinat de comitetul de îndrumare ca să lanseze un apel către toţi ofiţerii din activitate şi din rezervă ca să se înscrie pentru formarea unei societăţi în acest scop. Inscrierile se socotesc făcute pe ziua de 1 Ianuarie 1907 şi cotizaţiile sunt de 0,50 bani pe lună, adecă 6 lei pe an.

Peregrinagiul la Mecca. In anul acesta peregrinagiului ce l'au făcut Muzulmanii înainte cu câteva săptămâni la Mecca, cetatea sfântă, a fost cu deosebire strălucit. Intr'o singură zi au debarcat la Djeddah şi la Jamh peste 100 mii de peregrini. Acesta este un rezultat unic în analele Islamului. Cercetând statistica celor 30 de ani din urmă, vom remarca că cel mai mare peregrinagiu a fost cel de la 1894 cu 94 mii de peregrini. Greutăţile enorme ce trebue să le supoarte peregrinul, călătoria lungă şi sacrificiile ce trebue să le aducă, dovedesc o mare vitalitate a sentimentelor de rassă care provoacă aceste impozante manifestări religioase. E superflu de a mai adauge că afluenţa peregrinilor a cauzat în Mecca o învălmăşală despre care ne putem face uşor o ideie dacă vom ţinea samă, că poporaţiunea oraşului Mecca care are 70—80 mii de locuitori permanenţi, a atins în zilele ultime ale peregrinagiului cifra de 250 mii.

Camera română a votat zilele aceste proiectul de lege prin care România se alătură la convenţia pentru înfiinţarea unui institut agricol în România.

Din Salonic se scrie că în bisericile greceşti de acolo s'a citit în timpul liturghiei o scrisoare apostolică a patriarchatului, prin care se porunceşte ca să se protesteze contra instituirei de comunităţi româneşti şi să se refuze asociarea la comunităţile româneşti.

Copiii lui Petcow. Din Sofia se anunţă: O profundă impresie a făcut asupra publicului un placat afişat din partea fiicei şi a celor doi fii ai asasinatului ministru Petkow, în care aceştia asigură că vor urma exemplul patriotic al tatălui lor şi-i adresează rugămintea ca dânsul, care în viaţă a ertat pe duşmanii săi personali şi pe cei ai patriei, să erte şi acuma pe aceia cari, cuprinşi de turbare politică, au smuls pe un părinte copiilor săi.

Moartea unei femei la Vatican. O femeie în vârstă de 67 ani a apărut Dumineca la Vatican fără carte de întrare, pentru a azista la audienţa generală. Bătrâna a murit însă pe neaşteptate lovită de un atac de apoplexie câteva minute înaintea audienţei. Papa încunoştiinţat de cele întâmplate a binecuvântat cadavrul femeei. Inmormântarea a avut loc eri-dimineaţă pe cheltuiala papei. Cazul a produs o adâncă impresie atât asupra papei cât şi asupra persoanelor apărute la audienţă.

Scandal în familia regelui Spaniei. Din Madrid se anunţă că regele Spaniei a fost dat în judecată de către o rudă a sa. Tatăl actualului rege al Spaniei întreţinuse relaţiuni intime cu o femeie frumoasă cunoscută şi la curte sub numele de Elena Sanz. Fostul rege îi acordase o rentă, care se plătea din caseta regală, spre a se putea creşte copiii născuţi din aceste relaţiuni. Actualul rege ne mai vroind să mai acorde subvenţia recunoscută prin testament, a fost dat în judecată de către moştenitorii Elenei Sanz. Faptul acesta a produs o enormă senzaţie.

Manifestaţie grevistă în Viena. 5000 lucrători grevişti, de la atelierele pentru confecţiuni de îmbrăcăminte femeieşti, au manifestat eri dimineaţă făcând o procesiune pe Ringstrasse. Aproape toate atelierele de croitorie sunt închise.

Birou pentru a aduna informaţiuni asupra meteorilor, în Braşov. Meteorul din 4 Martie a. c. care s'a văzut în mai multe locuri atât la noi în Transilvania cât şi în România, după toate ştirile ce le aduc diferite foi, se poate număra între cele mai însemnate fenomene ce ni le-a înfăţişat bolta cerească. O exactă informaţiune asupra acestor fenomene ar fi prin urmare de mare interes pentru cercetările astronomice. Un serviciu conştienţios de felul acesta n'a fost până acuma organizat prin ţinuturile noastre. A lipsit până acum o centrală, unde să se înregistreze toate observările meteorilor. Meteorul din 4 Martie a fost pentru noi o frumoasă arătare cerească, ştiinţa însă n'a putut profita nimic din acest eveniment al naturei. Noua revistă *»Die Karpathen«, de Adolf Meschendörfer*, care va apărea regulat dela prima Maiu de două ori pe lună, se va ocupa şi de aparitiunea meteorilor culegând toate

datele de felul acesta ce se vor ivi în Transilvania şi ţinuturile învecinate pentru a le face folositoare ştiinţei. Aceasta ţintă o va ajunge biroul care se va înfiinţa în Braşov în modul următor: Va lansa în curând prin toate părţile, cari aparţin cercului acestui birou un număr mare de apeluri cu rugarea de a se observa şi anunţa ori ce meteor ivit pe bolta cerească, biroului central. Fiecărui apel i se vor alătura două sau mai multe cărţi postale cu întrebări tipărite pe ele, la cari întrebări dupá îndrumările făcute în apel va fi uşor de răspuns. Aceste cărţi postale se vor expedia apoi biroului central, care adună astfel de informaţiuni sau la filialele acestuia. Pe calea aceasta se va nizui centrala a completa diferitele ştiri sosite şi a le face folositoare cercetărilor ştienţifice. Conducerea acestui birou a căutat a se pune în legătură cu astronomi specialişti şi astfel au primit foarte folositoare îndrumări dela aceşti savanţi cari s'au pus la dispoziţia tînărului birou promiţând a-l sprijini în intreprinderea lui. Printre aceşti savanţi notăm următorii: Conzilierul intim prf. Wilhelm Förster, directorul Observatoriului reg. din Berlin, Conzilierul prof. Edmund Weiss direct. universităţei c. r. din Viena, Conzilierul prof. Gustav Niessl de Mayendorf din Brünn, Profes. Iosef Plassmann din Münster (editorul unei reviste astronomice). Giovanni Schiaparelli cunoscutul director al observatoriului meteorologic din Milano şi conzilierul Nikolaus Thege de Konkoly, direct. observatorului astrophizical din Ó-Gyalla si al institutului reg. unguresc de meteorologie şi magnetism terestru. — Adresa biroului ce colectează informaţiile meteorilor este: »*Oswald Thomas*«, *Braşov*, Şirul lui Wagner.

Mulţămită. Subscrişii ca reprezentanţi ai preoţimei din districtul protopopesc gr. cat. al Dicio-sân-mărtinului şi pe această cale ne ţinem de cea mai sfântă datorinţă a exprima mulţămita noastră profundă Academiei române din Bucureşti pentru preţiosul dar de 33 opuri în 40 volume, tot cărţi de netăgăduită valoare ştienţifică şi literară, dat pentru biblioteca noastră districtuală. Dicsö-Szt.-Márton, la 9 Martie 1907. Laurenţiu *Fascu*, protopop. Gregoriu *Nistor*, paroch, bibliotecar districtual. Miron *Dascalu*, notar districtual şi paroch.

Rectificare. In ştirea »Un auditoriu costumat« publicată în numărul nostru de eri au rămas din greşală afară trei cuvinte, prin ce se conturbă înţelesul pasagiului »Chiar şi cel mai încarnat....« de pe pag. 2 col. 4 rândul 19 de jos în sus. Rectificăm această eroare, reproducând în întregime pasagiul din chestiune: »Chiar şi cel mai încarnat 48-ist a găsit seducătoare priveliştea ce o ofereau Româncele. (Şi Nagy? Corect.) şi s'a exprimat că găseşte mai plăcute *vorbele din ochii Româncelor*, decât vorbele lungi din discursul obstrucţionist al unui fiu anost al lui Traian (!)«

Educaţia prin sine însuşi.

Necesitatea unui ideal în viaţă. *)

De G. Aslan.

O dilemă. — Hotărârea solemnă din viaţă: acceptarea unui ideal. — Viaţa cea mai bună de trăit e acea deplină şi intensă. Ucenicia virtuţei şi a geniului. Un secret al oamenilor mari; continuitatea gândirii. — Alt secret: preţuirea timpului şi întrebuinţarea lui metodică. — Cunoaşterea de sine însuşi. — Practica examenului de conştiinţă. — Exemple din viaţa lui Seneca şi Marcu-Aureliu. — Plan de conduită. — Metoda lui Franklin. — Rezumat.

In prelegerile trecute am văzut că educaţia e utilă, că e posibilă şi că dispune de mijloace sigure. Rămâne ca de acum înainte să căutăm aceste mijloace, bine înţeles că ne vom ocupa numai de mijloacele pe care le poate întrebuinţa omul pentru a-şi face singur educaţia. N'avem câtuş de puţin intenţiunea să repetăm un curs de pedagogie.

Scopul nostru e de ordine practică. Ne propunem să arătăm tinerimei studioase, destinată să formeze pătura conducătoare a societăţii de mâine, care e secretul de a reuşi în viaţă.

Acest secret l'au avut toţi oamenii mari, pe care îi admirăm şi iubim. Vom căuta să-l descoperim din biografiile lor şi să-l expunem cât mai metodic cu ajutorul cunoştiinţelor pe care le avem despre natura omenescă.

*

Putea-vom oare atinge scopul nostru? Un eminent profesor al Universităţii ne-a făcut o gravă obiecţiune. Ne-a pus dilema următoare: Ori putem să ne facem singuri educaţia şi atunci nu-i nevoie de profesor; ori e nevoie de profesor şi atunci nu poate să fie educaţie prin sine însuşi.

Această dilemă ne aminteşte celebra dilemă a califului Omar, care a justificat astfel arderea bibliotecei din Alexandria: ori această bibliotecă cuprinde cărţi conforme credinţei noastre şi atunci e inutilă; ori cuprinde cărţi contrare credinţei noastre şi atunci e vătămătoare. In ambele cazuri trebue arsă. Dilema e falşă, căci mai e posibilă o alternativă, anume că biblioteca ar cuprinde *altceva* decât coranul, în care caz nu-i nici de prisos, nici vătămătoare.

Tot astfel dilema care ni-s'a pus e inexactă. Exclude a treia alternativă. Putem foarte bine să ne facem singuri educaţia, adecă să facem din propria noastră voinţă acte prin care să ne perfecţionăm — şi totuşi să ne fie de folos un profesor sau o carte, pentru a ne încuraja la lucru sau a ne comunica mijloace pe care nu le-am fi găsit singuri.

*

Pentru toate ştiinţele şi artele există profesori, numai pentru ştiinţa şi arta de a trăi, nu. Sunt desigur destui profesori de morală, dar puţini moralişti care să influenţeze conduita oamenilor. Totuşi nu poate fi nimic mai însemnat pentru om decât să ştie să-şi întrebuinţeze bine viaţa. La Greci şi la Romani moraliştii erau adevăraţi apostoli. Doctrina lor nu era numai cugetată, dar şi trăită, experimentată. Aşa se explică simplicitatea admirabilă a doctrinei lor; accentul lor de sinceritatea şi de convingere, care a dat doctrinei o viaţă de mai bine de două mii de ani. Dialogurile lui Socrate, convorbirile lui Epictet, scrisorile lui Seneca au păstrat până astăzi puterea lor suggestivă. Imposibil să le citeşti fără să te simţi îndemnat, măcar pentru moment, a urma sfatul lor.

Moraliştii de azi seamănă cu nişte maeştri de desemn, care ne-ar da modele foarte frumoase de imitat, dar nu ne-ar învăţa cum să le lucrăm. Nu-i de ajuns să ni-se arăte calea pe care trebue s'o urmăm în viaţă. Mai e nevoie să ne convingem că această cale e cea mai bună şi să ne explice mijloacele cele mai nimerite de a o urma.

*

Pentru a ne putea face noi înşine educaţia trebue prin urmare să avem un ideal în viaţă, mai trebue să ne cunoaştem natura, cu calităţile şi defectele ei, precum şi împrejurările în care trăim. Pe baza acestei cunoaşteri şi în vederea idealului, ne vom forma un plan de trai şi de educaţie pe care-l vom observa zi cu zi.

Educaţia de sine e o operă lungă şi anevoioasă. Ea durează toată viaţa şi nu trebue pierdută din vedere nici o secundă. Cât trăeşte omul poate învăţa multe şi tot neînvăţat moare. Experienţa e mai lungă decât viaţa. Prin educaţie profităm de experienţa altora ca şi de a noastră proprie. Dar nu-i de ajuns ca omul să cunoască binele pentru a-l realiza: mai e nevoe să lupte cu deprinderile rele şi să-şi formeze alte deprinderi bune.

Pentru a putea duce o luptă atât de lungă şi de grea, trebue să avem pururea prezent idealul vieţii şi să-l iubim atât de mult, încât fără de el, viaţa să ne pară nedemnă de trăit. Acest ideal trebue să fie cât mai înalt, căci numai atunci putem fi siguri că ne-am întrebuinţat bine viaţa, când am urmărit un scop, pe care cu toate silinţele noastre, nu l'am putut realiza pe deplin. Acest ideal trebue să fie convingător, adecă să ne apară în totdeauna incontestabil cel mai bun scop al vieţei.

Orice discuţie i-ar slăbi puterea. De aceea trebue să-l discutăm odată pentru totdeauna la începutul educaţiei noastre şi să luăm apoi hotărîrea solemnă de a-l respecta până la ultima suflare. Voim să trăim ca marea majoritate a oamenilor, sau voim să trăim ca oamenii mari? — aceasta-i întrebarea fundamentală. In primul caz nu mai e trebuinţă de auto-educaţie; împrejurările, nevoile şi capriciile de toate zilele conduc omul. Dar dacă ne hotărîm să ducem o viaţă superioară, intensă şi completă, atunci trebue să ne disciplinăm.

(Va urma).

*) Curs ţinut în ziua de 29 Ianuarie 1907 la Universitatea din Bucureşti şi publicată în „*Revista Idealistă*“ (Prelegerea III.)

Din Sighişoara.

— 15 Martie n.

„*Reuniunea femeilor*“ în frunte cu »*Corpul învăţătoresc*« dela şcoala română gr. or. din Sighişoara, a aranjat în sara de 10 Martie n. a. c. o producţiune declamatorică-teatrală-muzicală împreunată cu dans.

Această producţiune, luând în considerare că timpul de pregătire a fost relativ scurt, abia două săptămânĭ, iar diletanţii aproape toţĭ acum au păşit pentru primadată în faţa publicului, a reuşit cât se poate de bine. Meritul se cuvine a se atribui învăţătorilor Ambrosiu *Stoicovicĭ*, Emil *Reit* şi Vasilie *Munteanu*, carĭ cu însufleţire, cu dor de muncă, şi din iubire de neam, şĭ-au jertfit timpul şi puterea spre a-i aduce folos. Şi acest dor de muncă şi deosebita străduinţă a şi avut succesul dorit, dovedind atât publicului cât şi mulţimei de streinĭ, care ne copleşesc, că şi Românii pot face ceva, ba încă ceva bun, câştigând admiraţiunea şi aplauzele tuturor.

Fie-mĭ permis, ca în cele următoare să dau samă despre decursul acestei petrecerĭ.

După-ce sala cea mare dela »Gewerbeverein« era ticsită de public, domnĭ şi ţăranĭ, bogaţĭ şi săracĭ, tinerĭ şi bătrânĭ, toţĭ Românĭ de viţă veche, apoi numeroşĭ străinĭ, s'a început ezecutarea programului cu frumoasa cântare »Hora Colnicul« de Grig. Teodossio, ezecutată cu atâta dibăcie şi fineţă, încât a fost frenetic şi furtunos aplaudată. Ce înălţătoare era partea a doua:

Românĭ veniţĭ din orĭ ce loc,
Pe dealul Horei, hai la joc,
Românĭ să 'ntendem hora mare,
Din Dunăre şi pân' la mare,
Că dealul Horei semn e azĭ,
Că Românaşul cel viteaz,
Stăpân s'a pus pe vecĭ de-acum
Pe-al Istrului fugarnic drum.

Punctul al II lea a fost frumoasa şi bine cunoscuta poezie a lui G. Coşbuc »*Duşmancele*«, predată peste aşteptare de bine de frumoasa ţărăncuţă Elena *Şăieşan*. La acest loc, afară de program, s'a declamat de d-l învăţ. Emil *Reit*, anecdota lui T. Speranţă »*Jidanul călare*«, producând prin predarea naturală şi hazlie un râs general, însoţit de aplause furtunoase şi îndelungate.

Pct. 3 lea a fost piesa teatrală „*Zăpăciţii*« de T. Alecsi, predată bine de tinerii A. Glăja, Boian, N. Bogolea şi Elena Şăieşan. Asemenea a fost aplaudată.

Pct. 4 l'a avut studentul sextan M. *Şăieşan* cu anecdota »*Pelea nevestei*« de T. Speranţă, care deşi foarte lungă, a reuşit bine, producând mult haz. Comedia »*Pisica*« de T. Alecsi încă a fost bine esecutată. »*Ţiganul la târg*« de E. Suciu a făcut mult haz şi a plăcut foarte mult. Ultimul punct a fost »Cântărĭ cinstite«, cor esecutat cu multă preciziune de tinerime şi viu aplaudat.

După terminarea programului s'a jucat frumosul joc naţional »Căluşerul« de 10 Românaşĭ chipeşĭ, iar în locul »Bătutei« s'a jucat »Sârba lui Sterică«, pe aicĭ până acum necunoscută, făcând multă bucurie Românilor, iar streinilor însuflând respect faţă de frumosul port şi joc naţional românesc. A urmat apoi dansul cu frumoasa »Hora Sinaii«. Animaţia şi voia bună strălucia pe feţele tuturor celor de faţă. Apoi »Ardelenele« şi »Invârtitele«, cine le poate descrie?! Sala era plină de părechĭ dansatoare. Insufleţirea dansatorului lângă frumoasa Româncuţă îmbrăcată în costum naţional, era aşa de mare, încât nu se putea reţinea d'a nu striga: »Pe sub mână că-i Română. Pe sub mână şi la mână şi

Drag îmĭ e cu cine joc
Că miroas-a busuioc“..

Dansul şi voia bună a durat până la $5^{1}/_{2}$ oare, când poliţistul şi el încântat de atâta animaţie, ne spuse că a espirat concesiunea — visurile însă... nu ştiu până când.

Succesul moral şi material a fost splendid. Laudă se cuvine şi pe această cale st. doamne protopopiţe Ioana D. Moldovan, care a contribuit mult la reuşita acestei petrecerĭ. Iar d-lor învăţătorĭ de carĭ toţĭ şĭ-au uitat, ca de modesta »*Nu mă uita*«, a le aduce mulţămită pentru neobosita străduinţă şi dorul nefăţărit de muncă, le esprim şi pe această cale cele mai vii mulţămite.

Florentin.

Din viaţa Eschimoşilor.

Cunoscutul explorator al polului nordic Roald *Amundsen* a ţinut săptămâna trecută la societatea geografică din Budapesta şi Viena câte o prelegere publică despre resultatele obţinute în recenta sa călătorie la Polul nordic. Interesantele sale expuneri le-a însoţit cu proiecţiuni după fotografii, luate la faţa locului.

Expediţia Amundsen a plecat din Norvegia pe vaporaşul »Gjöa« în 11 Mai 1903, şi timp de 19 luni a făcut preţioase observări în ce priveşte electro-magnetismul. Expediţia a iernat pe insulele »Peechy«, iar în Septemvrie 1905 a pătruns prin trecătoarea nord-vestică între continent şi ţara Victoria. In 13 August 1905 expediţia a pornit spre casă.

Vorbind despre Eschimoşi, Amundsen îi numeşte nişte »sălbatici buni la inimă şi chiar prevenitori« faţă de albi. De sărbătorile Crăciunului, povesteşte Amundsen, am avut de oaspe trei eschimoşi; ceilalţĭ plecaseră la vânat de foce. Cu ajutorul acestor trei am început să ridicăm corturi, spre a ne apăra în contra zăpezii. Am avut ocaziune să cunosc mai deaproape viaţa şi modul de gândire al acestor oameni. Având nevoie de un câne pentru continuarea călătoriei noastre, m'am adresat unui Eschimo cu această rugare. Eschimosul se arătase cam neplăcut atins de dorinţa mea şi făcea pe supăratul. A doua zi m'am trezit în faţa cortului cu Eschimosul, care ţinea de mână pe ficioraşul său. Îi repetaiu din nou rugarea şi drept răspuns el împingea înainte, deşi cam supărat, pe fiul său. Nu înţelegeam la început purtarea aceasta, în fine ieşi la iveală că terminul »câne«, pe cari îl întrebuinţează Eschimoşii din golful Mellville, şi pe care îl folosisem şi eu în rugarea mea, înseamnă la Eschimoşii de pe insulele »Pechy«, unde ne aflam, »*copil*«. Constatarea aceasta a produs, de sine înţeles, mare haz.

Fiind numărul femeilor de Eschimoşi mai mic decât cel al bărbaţilor, femeile au câte doi bărbaţi. In ce priveşte religiunea lor, ei cred că după moarte ajung sau în raiu, în care se află întinse teritorii de vânat, sau în iad. Pe cei morţi îi învăluie în piei de animale şi împreună cu armele lor îi aşează într'un loc anumit, fără a le săpa vre-o groapă.

Sinuciderile sunt la ordinea zilei, îndeosebi la cei, cari sufăr de vre-o boală grea, împreunată cu mari chinuri. In cazuri de aceste bolnavul e lăsat singur în casă, iar ceilalţi urmăresc prin găuri încercările de sinucidere ale bolnavului, care caută să se sugrume. Dacă aceasta nu-i reuşeşte, îi vine într'ajutor un »prietin« care îi uşurează trecerea în cealaltă lume. Atât de mult am îndrăgit pe Eschimoşii noştri, exclamă Amundsen, încât numai cu greu ne-am putut despărţi de ei.

ULTIME STIRI.

Budapesta, 19 Martie. Conferenţele miniştrilor austriaci şi ungari, a durat eri ziua întreagă. Să zice, că cu privire la materialul ce a format obiectul discuţiunei, s'a constatat o apropiere între cele două guverne. Azi înainte de amiazi a fost convocat un conziliu ministerial extraordinar, care se va ocupa de chestiunea pactului.

Bucureşti, 19 Martie. Aseară la oarele 9 a avut loc la palatul regal un dineu în onoarea lui Munir-Paşa, ambasadorul Turciei la Paris, venit în misiune diplomatică pe lângă Curtra regală română şi a delegaţiei ce-l însoţeşte.

Milano, 19 Martie. Ministrul de externe Titoni, se va întâlni cu ministrul de externe al Austro-Ungariei baronul Aehrenthal într'un oraş din Italia nordică, după întoarcerea sa din Grecia.

Sofia. 19 Martie. Eri şi astăzi s'au făcut numeroase arestări. S'a arestat şi 3 femei rusóice nihiliste, cunoscute şefului de bandă macedoneam Gerdikow şi amicului său Argyrow. Mulţi din cei arestaţi au fost lăsaţi în libertate neavându-se probe suficiente de culpabilitate în contra lor. Ancheta devine tot mai complicată şi mai obscură din pricina denunţărilor şi depoziţiunilor foarte numeroase făcute de noui arestaţi.

Londra, 19 Martie. Ziarul »Daily Mail« află din Teheran că detaşamente de cazaci pentru paza consulatelor ruseşti din sudul Persiei au sosit în acel oraş. Ştiri de origine persană spun că 5000 cazaci se află la Deufek pe marea Caspică şi că alte detaşamente de cazaci vor sosi în curând. La Tabris, toate magazinele sunt închise. Populaţiunea cere izgonirea tuturor miniştrilor. Criza financiară dela Tabris şi alte localităţi ameninţă să provoace un faliment naţional.

Sansalvador, 19 Martie. Ministrul de războiu al republicei Honduras, generalu Barahona, a respins după o luptă de tre zile pe 3000 de revoluţionari comandat de generalul Goutienz, care a fost ucis.

Proprietar: Dr. Aurel Mureşianu.
Redactor respons. interim.: Victor Branisce

Din prilejul încetării subite din viaţă a neuitatei mele soţii, care m'a lovit pe mine şi pe copii mei atât de crud, esprim tuturor persoanelor şi corporaţiunilor, carĭ au participat la înmormântare şi carĭ prin cununĭ, scrisorĭ şi telegrame şĭ-au exprimat condolenţele lor, *mulţumita mea sinceră.*

Dr. Carl Flechtenmacher.

Dela „Tipografia şi Librăria“ A. MUREŞIANU, Braşov se pot procura următórele cărţi

(La cărţile aici înşirate este a se mai adauga pe lângă portul postal arătat, încă 25 bani pentru recomandaţie.)

Scrieri economice.

Manual complet de agricultură raţională, de Dr *George Maior*, profesor de agricultură la şcóla superióră de la Ferĕstrĕu şi la Seminarul Nifon Metropolitul din Bucurescĭ. — Cartea cuprinde patru volume:

Vol. ***I Agrologia***, séu Agricultura generală, 34 cóle de tipar cu 217 figurĭ în text. Carte didactică aprobată de On. Minister de Agricultură al României cu decisia Nr. 2078 din 1897. Costă *5 corone.*

Vol. II. ***Fitotechnia***, séu cultura specială a plantelor, 38 cóle de tipar cu 202 figurĭ în text. —

Carte premiată de Academia Română cu premiul Nasturel-Herescu în sesiunea din anul 1889.Costă *8 coróne.*

Vol. III. ***Zootechnia***, séu Cultura generală şi specială a vitelor cornute, dimpreună cu lânăria şi lăptăria, 49 cóle de tipar cu 225 figurĭ în text. Costă *8 corone.*

Vol. IV. ***Economia Rurală***, séu organisaţiunea şi administrarea moşiilor marĭ şi micĭ. Costă *8 coróne.*

Manual de Agricultură raţională vol. V. ***Ippologia*** séu zootehnia specială a cailor de George Maior. Preţul 3 cor. plus 30 banĭ porto.

Manual de Agricultură raţională vol. VI. cuprinḑênd crescerea, îngrăşarea şi utilizarea ***Porcilor*** séu Zootechnia lor specială de Georde Maior. Preţul 5 cor. plus 30 banĭ porto.

„Cultura şi îngrijirea grâului“, de I. F. Negruţiu. Preţul14 b. (plus porto 5 b.

România agricolă, studiu economic de Dr. George Maior, profesor de agricultură şi fost estimator espert la banca agricolă. Motto: „Sĕrac în ţéră săracă“. Eminescu. Preţul 2 cor. plus 10 b. porto.

A apărut **„Dac'aşĭ fi o păsărică“** o romanţă frumósă pentru voce si piano, cuvintele de I. Ioanovits, compusă de d l *Stefan C. Voicu*. op. 1. preţul 80 banĭ plus 5 banĭ porto şi se póte procura prin Librăria A Mureşianu Braşov.

»Romana«

este titlul broşurei, care a apărut în editura tipografiei A. Mureşianu, cu descrierea şi esplicarea dansului nostru de salon

„Romana“ dans de colónă în 5 figurĭ. *Descrisă şi esplicată împreună cu musica ei, după compunerea ei originală.* Cu-o introducere („în loc de prefaţă“,) de *Tunarul din Dumbrău*, Popa. — Tipografia Aurel Mureşianu, Braşov 1903.

Broşura este în cuart mare, hârtie fină şi tipar elegant, cu adausul unei cole de note (musica „Romanei“ cu esplicărĭ) şi costă numai 2 cor. 50 banĭ (plus 5 banĭ porto-postal) pentru România 3 lei.

„Romana“ se póte procura de la tipografia A. Mureşianu, Braşov.

La Tipografia şi Librăria A. Mureşianu, Braşov.

Important pentru vênḑĕtorii de cărţĭ prin oraşe şi têrgurĭ este cartea de rugăciune

„Lauda lui Dumneḑeu“

pentru credincioşii de religiunea ortodoxă română, cuprinḑênd rugăciunĭ de diminéţa şi de séră, la sfânta Liturgie, la taina mărturisirei, precum şi la alte multe rugăciunĭ folositóre 56 la numĕr pe 255 paginĭ, format octav mic.

Acésta carte de rugăciunĭ artistic legată este prima la Românĭ, carĭ până acuma se închinau din cărţĭ subred legate şi ordinare. Acuma nu trebue sĕ stăm în privinţa acésta mai prejos de cărţile de rugăciune ale celorlalte naţionalităţĭ. Prin cartea de rugăciune *„Lauda lui Dumneḑeu“* s'a făcut Românilor un însemnat serviciu, căci ea este o carte de rugăciune frumósă şi se póte căpĕta în diferite legăturĭ dela mai simple până la mai luxóse şi tóte în preţ fórte moderat.

Preţul lor este:

	Cor. b.		Cor. b.
Legătură trainică négră şi aurită cu séu fără chip sfânt	—.90	Imit. de fildes cu catifea şi închietóre	2.65
Imit. de fildes în alb séu negru	1.60	„ „ „ cu catifea şi podóbă mai mare	3.10
„ „ „ cu încheietóre	1.80		
„ „ „ cu cadriu argintat şi închiḑĕtóre	2.10		

Vîndĕtorii de cărţĭ primesc un rabat mai considerabil.

Tot asemenea atragem atenţiunea publicului asupra *„Cartei de rugăciune“ întocmite de protopresbiterul Calistrat Coca* cu aprobarea consistorului episcopesc ortodox-oriental din Cernăuţĭ, care carte format mic octav, cuprinḑênd asemenea tóte rugăciunile nóstre folositóre ar fi cea mai potrivită carte de rugăciune pentru toţĭ şcolarii.

Preţul acestei cărţĭ:

In pânză négră . . . . cor. 1.—
„ „ „ ceva mai luxósă . . . . cor. 1.20
„ „ „ format ceva mai mare . . . cor. 1.40

Tóte acestea se pot procura prin Tipografia şi Librăria A. Mureşianu, Braşov, unde au sĕ se adreseze şi vêndĕtorii.

TIPOGRAFIA A. Mureşianu

Braşov, Têrgul Inului Nr. 30.

Acest stabiliment este provĕḑut cu cele mai bune mijlóce tehnice şi fiind bine asortat cu tot felul de caractere de litere din cele mai moderne este pus în posiţiune de a puté esecuta **orĭ-ce comande** cu promptitudine şi acurateţă, precum:

IMPRIMATE ARTISTICE
ÎN AUR, ARGINT ŞI COLORĬ.
CĂRŢĬ DE SCIINŢĂ,
LITERATURĂ ŞI DIDACTICE
STATUTE.
FOI PERIODICE.
BILETE DE VISITĂ
DIFERITE FORMATE.
PROGRAME ELEGANTE.
BILETE DE LOGODNĂ ŞI DE NUNTĂ
DUPĂ DORINŢĂ ŞI ÎN COLORĬ.
ANUNŢURĬ.

REGISTRE şi IMPRIMATE
pentru tóte speciile de serviciurĭ.
BILANŢURĬ.
Compturĭ, Adrese, Circulare, Scrisorĭ.
Couverte, în tolă mărimea.
TARIFE COMERCIALE,
INDUSTRIALE, de HOTELURI şi RESTAURANTE.
PREŢURĬ-CURENTE ŞI DIVERSE
BILETE DE INMORMÊNTARI.

Comandele eventuale se primesc în **biuroul tipografiei, Braşov Têrgul Inuluĭ Nr. 30, în etagiul**, îndĕrĕpt în curte. — **Preţurile moderate.** — Comandele din afară rugăm a le adresa la

Tipografia A. MUREŞIANU, Braşov.

Droguerie medicinală a lui C. H. NEUSTÄDTER,

BRAŞOV. Strada Porţii Nr. 15 (Casele Altstädter).

Magazinul cel mai bogat şi bine asortat în Braşov de:

Drogue, Chemicali.
Pudre şi ***Parfumuri franţuzeşti.***
Articole pentru ***frumseţe, Manicure.***
Perii pentru dinţi pĕr şi haine. ***Apă de păr şi de gură.***
Toate *articolele de* **toaletă.**
Pansamente, mărfuri de ***gumă***
Irrigatoare Aparate de ***Inhalaţie*** şi de ***photografie*** cu articole necesarii. ***Untură de peşte*** albă şi galbue. ***Săruri minerale*** pentru baia. ***Ceai.*** Făină lactată ***Nestle, Kufeke, Theinhard. Uleiuri eterice, esenţe*** pentru ***Rum, liquoruri*** etc.
Cadouri frumóse pentru Crăciun şi Anul nou.

Zilnic expediţie cu poşta.